

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díj:	A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjaikért kapják.	Ugy a lap szellemi részét illető cikkek, mint az előfizetési pénzek a „Közművelő- dés” szerkesztőségnek Gyulafehérvárra a várhoz küldendők.
Egész évre	4 frt.	
Félévre	2 „	
Negyedévre	1 „	

Isten tulajdonságai és az ember.

— Vallás-bölcselemi elnevezés. —
(Vége.)

II. De vannak az Istennek másféle tulajdonságai is, melyek fénynyomatai az emberben szintén felelhetők, s melyek által mi hivatvák vagyunk, hogy ha az Isten oly közeli lélek és tehetségegységbe és rokonságába helyezett Önmagához minket: ez alapon is főtörekvésünk tárgya a legyen, hogy mi itt is az isteni képmásnak megfelelői tudjunk.

E tulajdonságok: Istennek jósága, mely által jót kíván és jót akar; szeretete, mely által boldog és boldogít; hűsége, mely által hű ígéreteinek teljesítésében, igazságossága, mely által mindenkiel érdemei szerint bán el, és irgalmassága, mely által sok bünt megbocsát és büntetést elenged.

E tulajdonságok is lelkünkben meglevén, Istenel való képmásunkat hirdetik s tanuskodnak arról, hogy mi Isten szellemének templomai vagyunk és bizonyítják, hogy hivatásunk főséges, megkülönböztetvén minket minden egyéb lénytől.

E tulajdonságok nyilvánulatait a természet egyik országában sem találhatjuk fel.

Némely állatok ugyan az érzületek bizonyos nemesebb nyilvánulatait tüntetik elé; de mert mindezek nem az okszerűség és az ész által kormányzott érzületek, hanem ellenállhatlan belső önkény működései: azért maradnak csak az ösztönszerűség állati cselekedeteitől.

Igy az oroszlan felneveli ugyan kölykét; de később, midőn ez nagyra termett, mint ismeretlen vándor halad el anyja mellett s nincs hála iránta, hanem csak véres tusa után enged számára zsákmányából falatot. A kis madarak felnőnek ugyan, de később nem építenek fészket anyjuk számára. A farkasok olykor társaságban szerzik meg ételmüket, de az osztózáznál képesek egymást felfalni. Az állatok ígéretet

nem tesznek és így nem is teljesíthetnek; igazságot nem követelnek, nem is adnak; irgalmasságot nem ismernek, nem is adnak. — Az erdők egyik vén fájának ledölése kiméletlenül rontja le a fiatalabb hajtást; a hegyek lecsuszása kieflemné teszi az alattuk elvonuló előbb szép völgyet és a tenger kielégíthetetlen szomjusága érzés nélkül nyeli magába a beléje ömlő zokogó patakat.

Nem így van az embernél.

Midőn szüleink e világra nemzenek: örömmel és szeretettel szoritanak keblükre: feláldozák érettségük nyugalmaikat, boldogságukat: de egyszersmind a jövőbe tekintve, felsehajtanak: vajha irántuk mi is jók lennénk; szép jövőt, boldogságot teremtenek számunkra, de ők is hálánktól boldogítást várnak. Föltárjuk felebarátaink előtt szükségleteinket; fölbarátaink előtt titkainkat, hogy a kölesönös hit és bizalom alapján segítsünk egymáson. Meg van kebelünkben a részvét, az irgalmasság érzete, hogy embertársainknak irgalmas szamaritánjai lehessünk. Megvan jogérzet, mely által személyünket, vagyonunkat minden megtámadtatástól óvni s minden támadást megtorolni törekszünk.

E tulajdonságokat nem a vak eset, nem az ugynevezett természeti őserő oltotta kebleinkbe, hanem magasabb szellemi tulajdonságok és nemesebb érzületek forrásának bennünk a legfelségesebb Szellemnek: az Istennek kell lennie.

Kik az ellenkező nézetet vannak; kik Isten szemjét az emberiség egy főséges képzelődésének tekintve, Őt tagadják; kik mindent a természet örök és változhatlan törvényéből akarnak eredeztetni; kik — saját szájuk ízük szerint — ezen természeti őserők hatását és működését most sem tagadhatják meg, hamár következetesek akarnak lenni; kik az embert képességeivel együtt az állatvilág egy legtökéletesebb és fokozatosan haladott fejleményének tekintik:

mondják meg, hogy ugyanazon törvények hatása és működése folytán: a legfejlettebb majomból miért nem fejledezik elő most is legalább egy műveletlen ember, hogy ennek kultivalása folytán egy tisztos felebarátjukat, akár kollégájukat üdvözölhetnék benne? Vagy az emberiség szellemi fejlődésének történelme miért nem emlit fel egy ily — valami csodabogárból emberré eseperedett példányt? . . .

Nem akadunk ily esetre az idők hosszú folyamán át; mert magasabb Alkotóra — Istenre vall egész lényünk. Istenre vall szívünk jósága, mely jótvenni és jót akarni van hivatva; szeretete, mely boldogít s boldogságot ohajt; hívsége, mely az ígéretet kölesönös megtartását várja; vigalmi érzete, mely részvétél kíséri embertársát a sirig; sőt imáival felegész az égig; Istenre utal az igazság érzete, mert bár a világ tanuskodjék is ellenünk, de ha tiszta lelkiismeretünk: önkényt appellálunk Istenünkre, a Ki kinek-kinek saját mértéke szerint fizet. Stb. stb.

Mind ezek oly tulajdonságuk az emberben, melyek nyilván hirdetik az Istemmel való képmást s hogy mi az istenség temploma vagyunk, melyből Istennek tulajdonságai, mint szürkületkor a templom ablakán át a gyertyák fényözőne — oly szépen lövelik szét sugarait. Ez az embernek Istenhez hasonló képmásolása.

Kovács Gyárfás.

A szesz italok ellen való óvszerek és intézkedések.

A szeszitalok káros befolyása az ember egész lényére, szervezetére, fizikai és szellemi, hit- és erkölcsi, jelen és jövő életére. — amint az elmondottakból is látók — oly világos tény, hogy az újabb bizonyítgatásra nem szorul. Hazánkban a szesz veszedelmes volta leghatalmasabb kifejezést nyert a regálé-törvény megalkotásakor a magyar képviselőházban. Egy nemzet, egy állam ennél tekintélyesebb és nagyobb horderővel bíró nyilatkozatot valamely ügyben alig tehet, mint itt, és a mint a szesz veszedelméről nyilatkozott.

Magyar nemzeti és állami életünk utóéletlenül kimagasló nagy alakja gróf Apponyi Albert mondá: hogy „lelkismeretbeli legfőbb dolognak tekinti az egészségügyet.“

„A közérkölesiség és közegészségügyi szempontok nagyon is követelőleg lépnek fel arra nézve, hogy a szesz a népek kevésbé legyen hozzáférhető.“

És ez több volna az állam politikai, ethikai pénzteremtés, vagy deficit czéljainál.

Mert ama két első alap feltétele ezen utóbbiaknak. Fájdalom nálunk az alkotmányos élet folyama alatt a spiritusz is pártpolitika tárgyává lett. De ha közigazdasági tekintetből főszulvt fektetünk és kell is fektetnünk a mezőgazdasági szeszgyártásra a nagy ipari szeszgyártással szemben, az állami ügy, mint a magán és nemzeti közélet szempontjából mindenek

fölött főtékintet alá jön a közérkölesiségi és közegészségügyi ügyi szempont.“

Gróf Apponyi szerint az adófelemelése ingert fog képezni a szeszárának megdrágítására, az áru megdrágítás az áru megrosszabbítására, a megrosszabbítás pedig az egészség ártalmára, veszedelmére.

„A szesz árának felemelésével az egészségügy ninesen telát biztosítva és megvédeve, hanem külön törvényes intézkedésre van szükség, mely megakadályozza a szeszszel való visszaélést az egészségre nézt.“

Ezekből látszik, hogy nálunk a szesz veszedelme fennforog, az ellen törvényesen és erőlyesen intézkedve nines és az állami ügy, mint a magán és nemzeti közélet, közegészség és közérkölesiség szempontjából is intézkedni kell.

Igen, ezt követeli az állam, a társadalom, a családok és egyesek együttesen és egyenkint tekintett érdeke. — Mind ezek együttesen a nagy nemzet-testet is külön-külön annak részei képezik. — Egészséges csak úgy lehet a nagy nemzet-test, ha az minden legkisebb részeiben ép és romlatlan. Már pedig csak az ilyen ép és romlatlan test számíthat tartósságra és biztos jövőre.

Azért az óvintézkedéseket az összes közérdeke sürgeti.

A külföld itt is megelőzött bennünket.

A belga kath. kormány szigorú intézkedéseket tett a pálinka fogyasztás növekedésének megakadályozására, de ez is teljesen tehetetlen a magasabb társadalmi osztályokkal szemben, melyek körében egymást érik a legbotrányosabb esetek. E leginkább pusztító mérég ellen — mint Belgiumban nevezik — egy szigorú törvényt hozott a kamara 84 szó többséggel 10 ellenébe. Pénz és fogság büntetéssel sújtja a botrányos részegéseket. Ugy a koresmárosokat és egyeseket is, kik a 16 éven aluli kiskorúaknak szeszest italt adnak.

A közigazgatás közeget szigorúbb kötelezettséggel vonják be az ügybe. Mert tudomására jöttek, hogy — mint nálunk, — a baj forrása náluk van és az ók hanyagsága miatt kellett a szigorúbb intézkedéseket hozni.

Svájczban a szövetség-tanács a felismert veszedelem korlátozására ajánlja, hogy a kormányok szigorúan figyeljenek az italmérők becsületességére, jóhírnevére, a koresmák tágaságának korlátozására, az isteni tisztélet alatt a vendéglők és koresmák bezárására, s hogy a gyermekeknek szeszitalok ne adassanak; az iszákosság és elősegítői szigorú büntetéssel fenyűtessenek s általában szigorú törvények és rendszabályok alkalmaztassanak s ezeknek érvényeszeressék, mint a nemzetek életének legfőbb veszedelmével szemben.

De azt nem találta elégségesnek.

Legujabban a veszedelem elhárítására és meggátlására két hatalmas lépést tettek a svájcziaiak. Ugyanis: Bernben 1887. máj. 15-én 125.337 szó többséggel népszavazatilag kimondták, hogy „a pálinka korlátlan uraimának véget kell vetni, mert különben az az uralom vet véget Svájcznak.“ Behozták a szesz monopoliumot. Ezt a népesség $\frac{2}{3}$ része követelte. Felismerték a bajt. A mérég meggátlásáról gondoskodtak. Példát adtak ebben a szunyadozó kormányoknak és nemzeteknek. A monopolium a rossz és egészségtelen pálinka keverésének és mérésének véget vettek, mert minden szesz, mielőtt fogyasztásra kiadatnék, — az állami szeszfinomitóba kerül. A termelés és fogyasztás mennyiségét az állam hatalma által szá-

hályoztatott. A szesz árak felemeltettek. A bor és sörfogyasztási adója leszállított. A pénzügyek rendezettek. A szeszmonopól jövedelmei csak kisebb részben folynak az állam pénztárába, nagyobb rész a megyéknek marad és bizonyos rész humanitárius célokra fordítatik. — (Lásd. M. A. 1887. máj, 19.)

Ime Belgium és Svájc az ölméreghez méltó erélyvel intézkedtek.

De szintén erélyes intézkedéseket tettek a rettentő pálinka és szeszmeleg ellen Svéd és Norvégország. Ujabban Hollandia, Skáninavia, Oroszország. Ez utóbbit félbarbarnak tartják, de erélyes intézkedéseivel tul tett a nem barbáron, kik öt barbárnak nevezik. — Felismerte a népgyilkoló mételet.

„Amerika 6 államában súlyos büntetés terhe alatt szeszeket termelni és elárusítani tiltva van“ (H. E.)

Hogy soha többé szeszest italt nem fognak inni ünnepelesen felfogadták Angliában: 5 millió egyén, köztük 350 tagból álló orvosi egyet; Svédországban: 60,000; Dániában: 30,000; Svájcban: 5000 egyén.

Igaz, mint Dr. Bunge G. bázei egyet. tanár megjegyzi — az alkohol elleni harez, mivel a snapsz, — mint a mititárizmás legfontosabb pénzügyi alapja, a kormányok által ápolatik, — nagyon meg van nehezítve; de mégis minden állam és kormány magasabb eszményi szempontból tekinti és fogja fel az ügyet, mint a miénk, mely előtörő szesz jövedelmi szomját elcsenevészedő népünk vérevel véli elolthatni.

Angliában különben pénzbírsággal is sujtják a részeg embereket.

Svédországban a részeg állapotban elkövetett büntett ép oly szigorral fenytetik, mint a józan állapotban elkövetett.

És ez nagyon helyén van. Nem dédelgetik a bünt.

A f r i k a. A szeszest-italok, illetőleg pálinka elterjedéséről s annak az emberi életre, s az emberiség minden osztályaira, fajaira, néptörzseire gyakorolt befolyásáról és elretentő veszedelmes voltáról alig szolgáltatathna valami mélyebb fontosságu és megszívlelendőbb adatot, mint azon körülmény, hogy az afrikai rabszolgakereskedés elnyomása ügyében tervezett s 1889. október 15-én kezdődőleg Brüsszelben megtartott nemzetközi értekezlet tanácskozásainak a hivatalos programu szerinti egyik és főtárgyát a szeszestitalok bevitelének rendezése képezte.

Az európai hatalmak a rabszolgakereskedés elleni hathatos eszközökről gondoskodván ugy találták, hogy a legóriásibb csapást, mely a sötét világrézsre ma nehezedik, mely e felvilágosult század legnagyobb szennyfoltja, a művelt nemzetek gyalázata, — a rabszolgakereskedést csak ugy lesznek képesek elnyomni, és bár némileg megakadályozni, ha a szeszestitalok bevitelét nemzetközi intézkedéssel és közakarattal teljesen elzárják. Ugyanis azt tapasztalják az európai hatalmak, hogy a pálinka a néger faj testét és lelkét rettenetes módon öli, elbutítja és elsenyveszti s az alkoholizmus a birvágy mellett a leghatalmasabb rugója a rabszolgakereskedésnek. „Törzfönökök alattvalóikat pálinkáért boesájtják áruba, (nálunk a keresztények vallási és politikai meggyőződéseket és lelküket a választásoknál s egyebütt) s a szesznek sok esetben nagyobb értéke van a készpénznel.“

Ma az európai államok és nemzetek finanziaális bülesessegének sarkpontját a rájuk nehezülő militárismus vámpir nyomása alatt a szeszadó képezi, de e esekély muló haszonért

egyik se dobja oda fizikai és moralis existentiáját az emberölő szesz veszedelmének. Mindenik gyökeres kuráról gondoskodik. És nálunk? Nálunk a delirium trémensben szenvedőket gondosan gyógyítják. De a nemzet remegett rákfenéje ellen maig nimesen övszerről gondoskodva.

„Legalább arra kellene az államnak ügyelni, hogy az estéli és éjjeli órákban a pálinkás boltok bezárassanak: meg, hogy pálinka helyett ne mérges, a testi szervezetet gyorsan pusztító kotyvaléket mérjenek azoknak a nyomorultaknak, a kik a pálinka élvezetére rászorultak vagy rászoktak“ írja egyik jeles író.

S tovább így folytatja: „A szeszadó történelme mutatja, hogy az adó emelés soha sem esőkentette a fogyasztást, vagy legalább a fogyasztás gyakran rohamos emelkedését nem gátolta. Egy következménye azonban soha és sehol sem maradt el, s ez az, hogy a felemelt adó miatt annál egészségtelebb italt mértek. Ha már most nálunk a szeszadó megkétszereztetett, hát legalább gondoskodjanak arról, hogy a pálinkamérés a legszigorubb és legerélyesebb egészségügyi ellenőrzés alá helyeztessék.“

Ne a szerencsétlen pálinka fogyasztókat bírságojják.

De bírságojják azokat a lelkiismeretlen méregkeverőket, kik pálinka helyett undok, testet és lelket pusztító folyadékot nyujtanak az üdítést és erősítést kereső népnek. Ezt tegyék meg a nemzet fizikai és moralis erejének érdekében.“ („A nemzeti erő érdekében.“ M. A. 1887. jul. 29.) —

A baj meg van. A nemzeti erő senyved és fogy. Ezen pedig a gyermekkertek és mértékletességi egyletek, mig a pálinka kábitja a népet, mérgezi az anyatájben a gyermek szívét, nem segítenek. Csak nőni fog tovább és tovább a testi és szellemi nyomorékok száma.

Ne a szopó gyermeket, hanem a szoptató anyát, ne a satnya, pálinkás kenyérrel elkábitott csecsemőt, hanem a pálinkától megmérgezett nemzöt, a satnya nevelöt kell megfigyelni, ujra életre hozni, benne egészséges vért és eröt teremteni.

Nem a mértékletességi egyletek védenek meg az ölo méreg ellen, hanem ha a pálinka és szeszestitaloktól teljesen szigoruan megtartóztatjuk magunkat. —

Hol kell hát a rettentő társadalmi bajon az orvoslást megkezdeni? Már érintettük. —

Gyökereiben és alapjában örök beesü érvénynyel a vérzö seb csak ugy orvosolhatni, ha a gyógykezelés a kereszténység legdicsöbb alkotásán, a keresztény családon veszi kezdetét.

Mi is hát a család? „A család — mondja Dr. Schlauch — kicsinyben képe a társadalomnak: jó családok, jó társadalom, rossz családok, romlott társadalom, — ez a történelemnek ugy szólván lélektani tanúsága. Vallástalan család, vagy vallástalan anya nem adhat az emberiségnek nagy jellemüt férfiakat.“ —

Mit jelentenek e fönséges szavak? Nemde azt, hogy az emberiség élet tengerének vészterhes zivatarai és csapongó hullámai közt az egyedüli mentö bárka a keresztény család, melynek szentélyében az isteni vallás örök szent tüze lobog. —

Igen, azt mondja Dr. Hunfalvy is társadalmunk elijesztö romlottsága ellen az egyedüli orvoszerre rámutatva, „hogy társadalmunk regenerációja a vallásosság és erkölesösségtöl várható.“ (Rectori székfoglaló beszéd 1887. szept. 1.)

A vallásosság szent tüze van tehát kihalóban, az isteni félelem hanyatlóban, az erkölcsiség megrontva és alásüllyedve.

És honnan e szomorú szellemi elposványosodás az isteni dolgok iránt?

„Alig esalódunk — mondja Palini Lukei Sándor, — ha a mai sajnálatos tüneménynek főokát a korlátlan tanszabadság modern rendszerében keressük“, — mely a „lelkiismeret szabadság“ és „felvilágosodás ürügye alatt“ a „hit, remény és szeretet“ helyett a zsenge ifjak szívébe az istentagadás e divatos mondatát esepgetteti: „hinni annyit tesz, mint semmit sem tudni.“ —

Ugy van. De ebből látjuk egyttal, hogy, mint Dr. Schlauch mondja — „vannak korunknak oly gyengéi, melyeken a tudomány egy maga nem segít.“ —

(Folyt. köv.)

† VERESS FERENCZ

(1857 — 1890.)

Alig volt az élet kezdetén, már lehullt a fáról, mint a levél, melyet kora hervadás ér. Egy izmos, hatalmas alak, tele érez akaráttal, tele energiával. Egy jó lélek, ki mindenét önmagát adta áldozatul, esakhogy övének jövőjét biztosítsa

Mi, kik ismertük azt az erős idegzetet, azt az önmagában duzzadó erőt, mely egész lényén még ezelőtt néhány nappal is mintegy kérkedve ömlött szét: kik tanúi voltunk a lelki erőnek, mely négy hónapig tartott nehéz betegsége alatt sem hagyta el s önmagában bizva mintegy küzdelemre hitta ki — a testölő kórságot: mi is alig vagyunk képesek felfogni, hogy mikép törhetett meg ez az aczél izomzat, mikép ez a vasakarát, és csak az őszinte fájdalom érzetétől leverve álljuk körül korai sírját.

Nem élt hosszú évtizedeket, néhány lustrum volt egész földi pályája, de e pár évet annyi férfiasággal, annyi munkával és kitarással küzdötte át, hogy sokan ősz hajjal sem tekinthetnek vissza több tevékenységre, mint a mit ő e rövid 33 év alatt végzett.

Az élet-küzdelemből neki bőven kijutott volt. Már mint gyermek, a székelyudvarhelyi gimnázium alsó osztályai-ban, oly munkát végzett, melyet csak az ő ritka tehetsége és rendkívüli ereje bírhatott meg.

Szegény anyagi viszonyain úgy segített, hogy a nagy vacatiót Udvarhelytől töltötte magántanítással 20—30 rossz növendékkel kínlódott nyáron át, míg mások a családi otthonban vacatióztak: de azért nem tört meg ereje, éppen oly tanulóknony, rugékonny volt, mint, a ki két hónapig pihent, s osztályában mindég az övé volt az elsőség. Mi utánna csak nagy messze következhettünk, amnyira kiemelkedett fölöztünk.

Tanáraink rendkívül nagy elismerésben és szeretetben is részesítették e miatt. Mint 6-ik osztályos diák concurreált s a 7. 8. osztályt Gyfehérvárt végezte az akkor még püspöki lyceumban, s a theológiára a bécsi Pazmaneumba küldetett. Ekkor már én is papnövendék voltam s együtt voltunk indulandók Bécsbe. Az indulás előtti estén azt mondtam neki: „Franciscé! ketten megyünk fel a Pazmaneumba, de te egyedül maradsz.“ Ugy is lett. Engem a boldogult Fogarasy püspök ő exciája kéresemre, betegeskedésem miatt vissza hívott, de ő ott maradt s elvégezte a theológiát.

Sohsem mertem volna hinni, hogy a lelkek főpásztorai őt fogja az életből korábban magához visszahívni! . . .

A theológiát elvégezvén 1880. júliusban szentelte fel az angyal lelkű Kubinszky, mert nagy püspökünk, Fogarassy, akkor már megbénultan készült az utolsó utra.

Majd a felsőbb papnövélő intézetbe küldetett Bécsbe, honnan mint dr. theologiae került baza: 1883-ban lyceumi tanár lett, tanította a latin, görög és német nyelvet, a 7. és 8. osztályban, a theológián a biblicumot, egyháztörténelmet és egyházjogot.

Szorgalma rendkívüli volt. Mint gymnázista megtanulta Sz. Udvarhelyt a német, később mint theologus és felszentelt pap a fraezia és görög nyelvet. Mint tanár kötelességének teljesítésében pontos és lelkiismeretes volt.

Mint ember határozott, szilárd jellem s oly maró guynyal tudta a megsértést visszatörölni, mint a mily őszintén szerette igaz barátait. Volt egyéniségének valami sajátos különössége, melyet csak nála láttunk, s mely miatt valóban firt hagyotti maga után, melyet — érezzük, hogy — más nem tud betölteni.

Családja, melynek a szó legszorosabb értelmében lelke, éltetője volt, benne egyetlen támaszát veszítette el. Sok könynyel is siratták meg szegény „Feri“ barátunkat, s nem egy embertől lehetett hallani: Soha sem láttam ilyen szomorú temetést. S azt hiszem csakugyan nem sok ember lehetett jelen a sírnál s temetésén, pedig mondhatom impozansan nyilvánult a részvét, ki, ha másképpen nem is tette volna — leg-alább az őszinte nagy fájdalom nyilvánulása miatt egy-két könynyet ne ejtett volna korán elhunyt kedves barátunk halóporára.

Temetése e hó 7-én d. u. 4 órakor volt, melyen jelen volt Kegyelmes Püspök urunk ő nagyméltósága, a papnövéldei, gymnasiumi tanári, az elemi iskolai tanítók ar növendékeik élén stb., a városi közönség nagyszáma.

A béke angyala őrizze porait s lelkét az örök világosság övezze körül fényével!

Pál A.

Sírok felett.

— Elbeszélés. —

Írta: **Sándor László.**

Bog község érdemes képviselő-testülete teljes számban vala jelen vasárnap délután a falú tanácskozó termében.

Nemrég érkezett meg az utolsó tag is, kire eddig várakoztak, nagyságos Vérthy Kelemen ur. Tüdeje még most is teljes erővel működik a levegő gyors ki- és beszállításával, kendője, melylyel izzadt arczát megtörülte, egészen át volt ázva. Kövérségre a faluban az emberek között párját nem igen lehetett volna kapni, s azért a míg azon a husz-huszonöt lépesón, mely a földszintről az emeletre vezet, felvonszolta testét, egy kissé bele is fáradt.

A mint székében elhelyezkedett s hosszú száru pipáját féltévén a tintásüvegek közé, azon egyet-kettőt pöfékelt, az elnöklő bíró felállott s emeltebb hangon kezdé:

— Nagyságos uram s T. képviselő testület!

— Ah, hagyja! — vág közbe türelmetlenül Vérthy úr, — már elégszer hallottam ezeket; jegyző, mi a gyűlés tárgya?

E szavakra felemelkedik a jegyző s a gyűlési meghívóból olvassa:

— A község pénztárából egy jó tanuló szegény gyermek részére kiutalt 50 fit stipendium elnyerése végett a T. képviselő-testülethez beadott kérelmek felőli intézkedés.

— Ez?! szolt Vérthy ur pipáját kirántva szájából, — s nekem ily fontos tárgy elintézésénél hirt sem adnak, most ha a tisztartó véletlenül el nem hív, szépen elmaradok a gyűlésről; mióta hagytak ki engem a névsorból, bíró uram?

— Nagyságos uram neve a meghívóban alá van írva, szolt a kérdezett helyett a falú pennája, s nagyobb hitelesség végett a meghívót Vérthy ur elébe tartá.

— Sohasem láttam azt a papírost, ki írhatta alá a nevet? kiált Vérthy ur nyugalmából kikelve.

Erre a bíró, ki tudta, hogy a nagyságos ur kérdésére hol lehet feleletet kapni, a falu küldőnézére tekintett, ki az ajtó sarkánál, — mivel hivatalból a baktárságot is viszi, s így éjjel nem sokat alszik, — egy padon csendesen szundikált, mire a bíró haraggal förmedt rá:

— Hallod-e, te Janesi, ki írta alá a meghívót a nagyságos urnál?

János úgy látszik, hogy bakter társának kiáltását ismerte fel e hangban, mert úgy szunyadozva az egész gyűlés közös megbotránkozására, mintha ezt mormogta volna:

— Tízet ütött az óra.

No csak ez kellett; a bíró kész volt haragjában elcsapni azt a szegény embert, hogy ő a tanásteremben, a hol oly fontos kérdések elintézésével bajlódnak, aludni s mi több éjjeli kiáltását hangoztatni merészle.

Hanem a nagyságos ur mosolygott egyet s Janesi állása mentve volt; ezért a bíró még egyszer föltette a kérdést mire János azt felelte, hogy ő csak Anna kisasszonyt kapta otthon, ő is írta alá a meghívót.

— Az én leányom neked nem kisasszony csak, te fickó, hanem Anna kisasszony ő nagysága, — szolt hirtelen Vérthy.

— Igen, — felelt János s hálás akarván lenni a nagyságos urnak előbbi mosolyáért, még a ezimet is megtoldotta ezzel: — Igen Anna kisasszony ő nagyságos méltósága írta alá a meghívót, s még pálinkát is adatott nekem.

— Nő jól van, szolt Vérthy ur, — ezekből láthatják mindnyájan, hogy én az egészről mit sem tudok, mivel kedves leányom semmiről sem tudósított; otthon is maradtam volna szépen, ha a tisztartó ur nem szólított volna fel, hogy jönnék a gyűlésbe, mely délután tartatik. Kiváncsi valék mi az az ügy, mit nálam nélkül szeretnének elintézni. Ine a legfontosabbak egyike. Ezt igazán rossz néven veszem, hogy a dolgok mélyebb tanulmányozása nélkül, engem mellőzve, akarnak határozni ez ügyben. Azért jónak látom a gyűlést a jövő ünnep délelőttjére halasztani, akkor is elérkezik; a ma délutánt pedig itt is eltölthetjük, ha Janesi a korezmából bort hoz fel, ugy-e beleegyeznek?

— A mint a nagyságos urnak tetszik? tolmácsolta az egész véleményét a bíró.

— Eredj, Janesi, s hozd a bort gyorsan! szolt erre Vérthy ur.

Janesi nem várta, hogy kétszer mondják, hamar eltűnt az ajtón át, míg az asztal alsó végén egy zömök ember állott fel, s így szolott:

Jobb volna talán most intézkedni a kérdéses ügyről, mivel a kérelmezők csak e szerint tudnak intézkedni gyermekük sorsáról.

A nagyságos úr végig mérte szemével a szolt s csak úgy félvállról felelte neki:

— Bíz csak reánk, majd eligazítjuk nálad nélkül is.

— Helyes! — kiáltja a nagyságos úr tisztartója, Járó Lázár, ki éppen mellette ült, az asztal végén szólnak.

— Bátorodom megjegyezni, — szolt ez, — hogy ez az ügy a képviselő-testület elé tartozik, már pedig annak én is tagja vagyok.

— De ki segítségével? kérdi hevesen Verthy ur, — ügyelj azért magadra, mert a kik ide besegitettek, ugyanazok kiségethetnek imen.

A korezmáros megérkezett az üvegekkel, a mi megszakítá a vitatkozást. Az asztalnak hivatalos színezetét a jegyzőkönyv és más irományok eltakarításával csakhamar eltűntették, s a poharak csengése mind gyakoribb és gyakoribb lett.

Csak az asztal végén az a zömök ember, nem ivott. Lekönykölt az asztalra, s komor képén a ráncok haragos kifejezést öltöttek.

No ugyan bűnnek adtad magadat, Ferencz, — szolt a bíró, — hisz nem érdemi meg az a stipendium.

Azt elhiszem, hogy bíró urammal nem sokat tesz, de egy szegény özvegy asszonynál, kinek a földön nincs semmi támasza, ki ezt az összeget egy leendő támasz nevelésére fordíthatja, bizony nagy segítség; azért még egyszer kérem a T. képviselőtestületet vegye tárgyalás alá az ügyet, s mint a kérelmezők legérdemesebbikének, özv. Szénásácnak adja oda a stipendiumot, hogy gyermekéből nevelthessen tanítót. —

Nem! és ezerszer nem! — szolt hevesen a nagyságos ur; — annak az asszonynak az én beleegyezésemmel soha egy krajczárt sem adunk tanító növeltetésre. Nyenből semmi haszna a falunak, ha felkapnak egyszer az ugorakfára, még beszélni sem lehet velök. Legjobb lesz, ha fiát mesterségre adja, hiszen ha egyszer a község egy érdemesebbnek adná a stipendiumot, nemde megállana az egész tudomány s lenne a tanítójelölt úrból kövezetkoptató, nem pedig támasz, megfosztva még attól a reménytől is, hogy ezután tanulhatna valami mesterséget. Előrelátóknak kell lemünk, ha pénz adunk valakinek, legalább a kamatot élvezhessük beesületes előhaladása által vivott díesőségnek reánk való háramlásában.

Éljen a nagyságos ur! — kiáltja a tisztartó az asztal mellett, — ki ily szépen intézi az ügyeket.

— Ki a másik kérelmező? kérdi Vérthy a jegyzőt.

— Nagyságos uram tisztartója, az itt jelenlévő Járó Lázár, felelt a jegyző.

— Ilyen embernek kell adni azt a stipendiumot, ki gyermekéből olyan embert növeltethet, ki a falunak nagyobb hasznára lesz, mint egy tanító.

— Oh, nagyságos ur! hogyan mondhat ilyent? hiszen annak a szegény özvegy asszonynak állapotát is kell tekinteni, s nem csupán azt, vajlon miféle haszon háramlik ezért a falura. Kérdés, vajlon nem lesz-e éppen a falu szégyenére a Járó uram fia, ki mint hallottam, nem valami jó tanuló?

— Mit, még te mered az én fiamat gyalázni! tört ki a tisztartó, — te a falu pénzén élőködő, kinek akkora öröksége volt, hogy egy szekéren ide hoznám, s most hogy felsegítettük, ő akar az erdő felől állani, majd adok én neked ezért a rágalmazásért, csak kerülj a kezembe.

— Már megbocsásson a T. képviselőtestület, de ha ilyen is megenged, mit a tisztartó velem tett most, akkor el kell mondjam, hogy itt minden két ember önkényétől függ, s nekünk nincs más teendőnk, mint az ők szavakra hallgatni, s véghezvinni a mit akarnak, ha az igazságtalanság lenne is.

— Kik parancsolnak igazságtalanságot, te semmire való! kiált fel hevesen a nagyságos ur.

— Még most is kérdi a nagyságos ur? szóló Ferencz. — hiszen nem igazságtalanságot akarnak, a kik Járó Lázárnak akarják odaadni a stipendiumot?

— Neki hát, mert ő inkább megérdemli, mint egy sopánkodó özvegy, — szóló Kelemen ur.

— Nem érdemli biz' azt soha meg egy Járó Lázár, azzal a szegény özvegygyel szemben, — szóló Ferencz.

— Egy olyan asszonnyal helyezesz engem egy sorba, kit még az udvaromra se eresztenék be? szokott fel helyéről a tisztartó.

— Nem helyezem biz' én egy sorba, mert én kegyelmedet alábbvalónak tartom, szóló bosszusan Ferencz.

— Ne emlegesd azt az asszonyt többet, szóló a nagyságos ur, — mert ha megharagítasz a faluból is elkergetem.

— Talán azért, mivel leánykorában nem éppen tisztességes módon utasította volt el a esabitót?

— Hallgass te! mert tönkre teszek! ordított Kelemen ur teljes haraggal.

— A míg igazságom lesz, soha sem! szóló vissza Ferencz.

— Az az én dolgom lesz; de mit is állsz szemben az egészszel, hiszen én a tisztartóra szavazok, s tudom itt mindnyájan velem tartanak.

— A kinek egy kevés jóindulatja van, az Szénásnért tartja a pénzre érdemesnek, — szóló Ferencz lemondólag, mert észrevette, hogy itt már nem használ semmi.

— Én pedig téged érdemesnek tartlak . . .

— A kik a tisztartó ur mellett szavaznak, — szakítá félbe a bíró, Járó Lázár, — álljanak fel.

Erre mindjan felállottak, kivéve Botor Ferenczet, ki mikor a határozatot meghozták, mely egyhangúlag Járó Lázárnak adta a pénzt, elhagyta a gyűléstermet.

— Megemlegeted ezt te még esufosan, — fenyegeté a távozót Vérthy, s dühösen töltötte újból a pipáját.

— Adósod nem maradok gazember, — mormogta Járó Lázár, s arezán a vadság és elzántság visszatartó vonásokban jelentkezett. Tekintete találkozott a nagyságos úrral, mindkettőben a harag tüze lobogott, s úgy némán, hallgatóan szövetkeztek a „gazember“ megfenyítésére.

— Igynk most békességesen! — szóló Vérthy, s a kezében levő poharat fenéig kiürítette, példáját mindnyájan követték, nem egyszer, de számtalanszor, hiszen a tisztartó is fizetett, áldomást adott.

— Lám, hogy jobb volt a tisztartónak adni a pénzt, bezeg Szénásné nem vett volna egy csepp bort sem, jól mondta a nagyságos ur, előrelátóknak kell lenni, — elmélkedék magában a bíró, s teljesen elégedett volt a mai eredménnyel. Csak bor legyen, aztán lesz minden.

Ferencz ezalatt hazaérkezett, hol az öz. Szénásné várta őt már jó ideje. A legjobb hirt remélte, de a belépőnek arczáról esakhamar leolvasta az ellenkezőt.

— Nem nyertem meg ugy-e bár Ferencz a pénzt? — kérdi az özvegy kétségbeesetten.

— Nincs igazság a földön Szénásné, s azért ne is keressük itt; beszéltem, kértem őket, de meg sem engedtek, mert ott volt Vérthy Kelemen, s ő a tisztartójának adatta a stipendiumot, — mond kesertien Ferencz.

— Istenem! ez volt még a miben eddig reménykedtem, tehát ezt is elrabolták tőlem? — szóló Szénásné, zokogását ruhájába fojtá.

— Hagyja, ne sirjon Szénásné, — vigasztalá őt Ferencz, majd csak találunk valami módot, melylyel elhagyatott sorsán segíthetünk.

— Oh, Ferencz, kinek ily nagy emberek az ellenségei, mai világban nem igen boldogulhat.

— Azért ne essék kétségbe, hiszen még a plébános úrhoz sem járt, ő nagyon jószívű, talán segítene Andrisnak a neveltetésében magának. Én elvállalnám az egészet, de jól tudja maga is, hogy a községnek mennyivel tartozom, s míg azt le nem fizetem, nem merek máshoz fogni.

— Hová is gondolsz Ferencz? szóló az asszony, — már a mit eddig tettél értem, azt sem tudom eléggé meghálálni; megfizet érte egykor a jó Isten.

— Nő azért most sem maradnék el, csak a plébános úr vállalná el a nagyobb részt.

— Köszönöm Ferencz! hidd el, nem leszünk háládatlanok sem én, sem a fiam.

Másnap az özvegy asszony és Ferencz elmentek a plébános úrhoz, s segélyért könyörögtek.

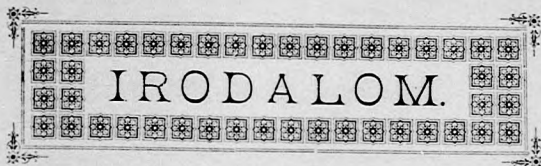
— Oh, hogyné segítenék Szénásné, — szóló a plébános, András jógyekezetű szelidfiú, megérdemli, hogy taníttassák, legyen csak nyugodt, a többit eligazítom.

Szegény asszony mint örvendett ezen szavakra; tehát lesz támasza öregkorában, mikor a munkát nem bírja úgy mint most. Volt az az idő, mikor nem kellett, hogy másnak dolgozzék, hogy mindennapját megkeresse, s mégis volt a mit a tejbe aprítani, hanem mióta az úra meghalt, csak Isten tudja, hogy tengődik. Talán ha Ferencz és áldott felesége Erzi nem volnának, egy hosszú télen át a hidegben is megdermedne, mert lát hol kapna, ha Ferencz vagy egy szekérral nem vinne neki. Áldja is meg a jó Isten minden lépését érte.

Vérthy Kelemen úr hamar megtudta, hogy az özvegy segélyt kapott a plébános úrtól, s haragja nem ismert határt. Most lett volna leginkább alkalma megsemmisíteni Szénásné-t s így bosszút állani egykori kevélységéért rajta, s ime egy pap nyújtja a mentő eszközt, melylyel a már már süllyedő kimenekszik a partra; ilyenek azok a papok, minden semmirevalót felkarolnak, talán éppen az ellenfél bosszú-tására.

Lassankint azonban mégis esillapult haragja, részint mivel tisztartója fontosabb dolog felé fordítá az ő figyelmét, részint mivel gondolta, majd később talán alkalmasabb pillanatban semmisítheti meg az özvegy minden reményét, mely akkor még sokkal fájdalmasabb lesz, mint most lett volna. Az a fontosabb dolog úgy is elfoglalja minden idejét, egy ezél igénybe veszi egészen az embert különösen, ha gonosz.

(Folyt. köv.)

— **A külföldi lapok** különös gondot fordítanak talány-rovatok összeállítására. A mi szépirodalmi újságjaink közül a jó példát esupán a „Magyar Szemle“ követi. Ez azonban szellemes, mulattató játék rovatával, pompás rejtvényeivel, szórakoztató és fejtető talányaival még a külföldi lapokat is felülmúlja. A „Magyar Szemle“ kritikai és szépirodalmi tartalma is oly dus, oly élvezetes, hogy ennél jobb hetilapot a t. közönségnek valóban alig ajánlhatnánk. A „Magyar Szemle“t Rudnyánszky Gyula és Kacsvinszky Lajos szerkesztik s a lap kiadóhivatala örömezt küld bárkinek mutatványszámot, aki ezért hozzáfordul: Budapest, VI. Utcza 14. sz. alá címzett levelezőlapon.

— **Főpásztori körut.** Püspök Ur Ó Nagyméltósága a pünkössti ünnepek után, melyek első napján saját püspöki székhelyén Károlyfehérvárt fog bérmálni, a küiküllői esperesi kerület plébániáit atyailag meglátogatni és a bérmálás szentségét kiosztani szándékozván, a körut sorrendjét következőleg állapította meg. Folyó évi május hó 31-én megérkezés Kerellő-Szentpálra, június 1-én bérmálás ugyanott; jun. 2-án Radnóthon, jun. 3-án átmenet Küiküllővárra, 4-én bérmálás ugyanott, 5-én bérmálás és urnapi körmenet Szőkefalván, jun. 6-án esendes mise Dieső-Szentmártonban; jun. 7-én bérmálás Abosfalván, jun. 8-án esendes mise Mikefalván, jun. 9-én bérmálás Egrestőn, jun. 10-én bérmálás Véczkén, jun. 11-én bérmálás Magyar Zsákonon, jun. 12-én bérmálás Bordoson, jun. 13-án átmenet Hosszuaszóra, jun. 14-én bérmálás ugyanott, délután átmenet Türbe, jun. 15-én bérmálás Türben.

— **Személyzeti.** Ó cs. és ap. királyi Felségének legmagasabb elhatározása folytán Nagy Imre éneklő kanonok, az egyházmegyei számvevőszék elnöke, az aggpapok és kántorok nyugdíj alapjának gondnoka, zsinatvizsgáló, ugyanezen hivatalok tovább viselése mellett székesegyházi olvasókanonoknak; Fábrián Sándor főesperes-kanonok, az egyházmegyei segély alapok gondnoka, a károlyfehérvári r. kath. főgymnasium és finövelde igazgatója, zsinat és hittanári vizsgáló ezen hivatalok ezutáni hordozása mellett

székesegyházi éneklőkanonoknak, a székesegyházi fiseus gondnokának és a káptalani levéltár őrének előléptetettvén: Bálint Károly mester-kanonok, a bold. Szűz Máriáról nevezett egeresi apát, oldalkanonok, gyulafehérvári plébános, a r. kath. elemi és népiskolák egyházmegyei főtanfelügyelője, a szerzetesi fogadalom és házasság védője, az eddig viselt hivatalok további megtartása mellett főesperes-kanonoknak és a hegyaljai kerület fungens főesperesének; Tódor József idősb. iskolás kanonok, a papnövelde kormányzója, a lelkipásztorkodás és erköles tanára, a Batthyaneum-intézet igazgatója, az egyházmegyei könyvtár őre, hittudor, zsinat- és hittanári vizsgáló, ugyanezen tisztségek meghagyása mellett székesegyházi mesterkanonoknak kineveztetett. — Az istallacziók Bíró Béla kolozsvári plébános mérvál együtt f. h. 10-én d. e. 9-órakor a székesegyházban mentek végbe. A beiktatói tisztelet Dr. Barts Ferencz nagyrépost ur ő Nsga végezte. — Az új méltóságokat tiszteletteljesen üdvözölve kívánjuk, hogy: Ad multos annos!

— **Gyászhir.** Mindnyájunkat megrendítő halálözörlől szól a következő gyászjelentés: A károlyfehérvári püspöki papnövelde theologiai tanári kara ugy maga, mint az alulirt rokonok nevében lesújtott szívvel tudatja Nagyöntisztelendő Dr. Veress Ferencz szentszéki jegyző, theologiai tanár, a Batthyáni intézet alkönyvtárnoka és a esillagda segédörök, élete 33-ik, papságának 10-ik évében, hosszas szenvedés után, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, tibus következőben, folyó hó 5-én délután 3 órakor beállott elhalálozását. Önfeláldozó papi élete, fáradhatlan munkakedve halálos ágyáig kísérte. Nagyratörő szelleme és jellemessége barátainak tiszteletét, tanítványainak szeretetét állandóan biztosíták számára. Öltöztesd Uram hű szolgád tiszta lelkét a tulvilág fényébe! Hült tetemei folyó hó 7-én d. u. 4 órakor helyeztetnek el a róm. kath. sirkertben örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozat pedig az elhunyt lelke üdvéért 8-án d. e. 8 órakor fog az ezek uranak a székesegyházban bemutatni. R. I. P. S. Károlyfehérvárt, 1890. május hó 5-én. A theologiai tanári kar. Rokonok: Özv. Veress Ferenczné szül. Sente Juliánna mint édes anyja. Veress Anna, férj. Magyar J. Jánosné, Veress Veronika, férj. Macskásy Károlyné, Veress Juliánna, férj. Miklós Gergelyné, Veress Zsuzsánna, férj. Karácsony Gergelyné, Veress Mártha, férj. German Ferenczné, Veress Borbára, férj. Barabás Károlyné, Veress Dénes, Veress Róza, mint testvérek. — Boldogult barátunkról lapunk más helyén az irt necrologot, a ki az alsóbb osztályoktól kezdve folytonosan osztálytársa levén, módjában állott az elköltözöttről a kellő közvetlenséggel írni. — A temetés nagy részvét mellett ment végbe. A diszes koporsót több koszoru fűdte, köztük a theologiai tanárok és a papnövendékeké. A temetési szertartást Ngos Bálint Károly apátkanonok-plébános ur vé-

gezte sub infula a papnövendékek segítségével. Jelen volt **Kegyelmes Püspök** urunk ő Nagyméltósága is, megjelentek a káptalani tagok, a város részéről többen a polgármesterrel, a törvényszéktől szintén többen az elnökkel, a katonaság részéről a térparancsnok: Müniehreiter őrnagy, a papnövendékek, a gymn. és elemi iskolák növendékei tanítóik vezetése mellett és még nagyszámu résztvevő közönség. Vidékről is többen jelentek meg; nevezetesen Sántha János m.-igéni, Takó Béla portusi. Blága János szász-sebesi plebanusuk, Gardik Willibárd szebeni káplán, Gáspár István tanárjelölt Kolosvárt. A halottas háznál a csillagzó előtt, a gyászmenet alatt és a temetőben a sírnál is mindenkor a papnövendékek énekeltek megható gyászénekeket. Mindnyájan meghatottan távoztunk a sírtól, de különösen le van sújtva a szegény család, a mely legerősebb — majdnem egyetlen támaszát veszítette el az elköltözöttben. — Az Isten boidogítsa őt — az oly korán elhunytat ott a tulvilágon!

— **Hálaköszönet.** Az önfeláldozó, feledhetlen gyermek és testvér Dr. Veress Ferencz elhalálozása által nekünk okozott fájdalom kimondhatatlan; de az a részvét, az a kegyesség, melyben Nagyméltóságú és Főtisztelendő Lónhart Ferencz kegyelmes Püspök urunk, a szomorúak vigasztalója és a szükségben szenvedők segítő Atyja, bennünket részesített nagylelkűen 100 frtot adva a temetési költségekre, — enyhíti keservünket. A hála legmélyebb érzetétől áthatott szívvel kérjük az élők-holtak szent-Istenét: fizesse meg ő Excellentiájának, mit velünk, a fájdalom tengerébe merültekkel tett. — Midőn ezt kérjük, hálátlanság lenne megfélekezni mindazokról, kik keservünket részvevő szívvel kísérték. Fogadják tehát a hála legőszintébb nyilatkozatát azon kívánsággal: Orya Isten mindnyájokat ilyen nagy esapástól. — A gyászba borult család nevében: Veress Dénes.

— **Nyilvános köszönet.** Fleischmann Mórné szül. Kádbebő Amalie es. és kir. huszárszázadosné ő Nagysága Nagy-Szebenben, s társtulajdonosa a helyi rézbányának: templomnaknak egy ritka szép, arannyal pazaron díszített, díszes oltártakarót ajándékozott; melyért el nem mulaszthatjuk a nyilvánosság előtt, mélyen érzett hálánkat és köszönetünket kifejezésre hozni, s ő nagysága boldogult szüléi és őseitől örökölt, hagyományos vallási buzgóságának e maradandó becsü jelét, mint követésre méltó példát felemlíteni. Balánbánya, 1890. május hó 1-én. A róm. kath. egyháztanács.

— **Vizsgák.** A helybeli főgymnásiumnál a szóbeli érettségi vizsgálatok f. évi június hó 12, 13 és 14-én tartatnak.

— **Az erd. róm. kath. irodalmi társulat pénztárába fizettek:** Andrásy Sándor, elf. 1890 re 1 frt. Prokukpek Samuel, rtg. 1890 re 2 frt. Mezey Ignác, rtg. 1890 re

2 frt. Tapody Tamás, rtg. 1890-re 2 frt. Radányi József, elf. 1890-re 2 frt. Bálint Ignác, elf. 1890-re 2 frt. Bodó Alajos, ptg. 1890-re 2 frt 50 kr. Fehér Manó, rtg. 1890-re 3 frt. Szamosujvári sztferenczrendi zárda, elf. 1890-re 4 frt. Jánosi Dezső, elf. 1890-re 4 frt. Buzás Mihály, ptg. 1890 re 5 frt. Kozma Döme, ptg. 1890-re 5 frt. Holló Kázmér, rtg. 1890-re 2 frt. Gazda Dénes, rtg. 1890-re 2 frt. Pap Albert, rtg. 1890. 2 frt. Hampel Antal, rtg. 1890-re 2 frt. Balogh Lajos, rtg. 1889-re 2 frt. Szentimrei István, rtg. 1889-re 2 frt. Simon József, rtg. 1889-re 2 frt. Balogh Ignác, rtg. 1889-re 2 frt. Marosvásárhelyi sztferenczrendi zárda, elf. 1888-ra 4 frt. 1889. 4 frt. 1890-re 4 frt. Bálint Gergely, elf. 1890-re 2 frt. Pál Gyula, rtg. 1890-re 2 frt. Balla István rtg. 1890-re 2 frt. Bodó Lajos, rtg. 1890-re 2 frt. Esztegár Gergely, rtg. 1890-re 2 frt. Fogarasi sztferenczrendi zárda, elf. 1890-re 2 frt. Demeter Imre, rtg. 1889-re 2 frt. Földes József, rtg. 1890-re 2 frt. Dr. Fülöp Endre, rtg. 1889-re 2 frt. Veress István, ptg. 1890. 2 frt 50 kr. (Folyt. köv.)

— **Pályázat. (8)** Az erzsébetvárosi (K. Küküllő megye) örm. szert. r. kath. kántori állomás f. év június 1-ig betöltendő. Fizetés: 300 frt, stola és külön szép lakás. Pályázóktól az orgona és magyar énekben kiváló jártasság kívánatik s kifogástalan erkölcs. A szertartást alólirt, kihez a kérvények intézendők, fogja betanítani. Személyes megjelenés elönynyel bírhat. Erzsébetvároson, 1890. május 5. Avedik Lukács, plébános.

— **Pályázat. (9)** A szászrégeni róm. kath. kántortanító állomás megüresedvén, arra ezennel pályázat nyittatik. Ezen állomás évi jövedelmei következők: 1) Tanítói fizetés, utólagos havi részletekben 350 frt. 2) Iskolafűtés és familiacio ezimén az iskolaalaphól 20 frt. 3) Kegyes alapítványi kamathól 41 frt 52 kr. 4) Stolapénz 60—65 frt. 5) 1178 □-öl szántóföld haszonélvezete 6) Alkalmas lakás 2 szoba, 1 konyhából; melyhez pince és kis veteményes kert tartozik. Pályázni akarók felhivatnak, hogy tanképesítő oklevél és eddigi szolgálatukról tanuskodó bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket alulirt plébános, iskolaszéki elnökhöz folyó évi június 21-ig adják be és ugyanazon hó 22-én próbátételre jelenjenek meg. Szász-Régen, 1890. május 5-én. R á c z I s t v á n, s. k. plébános isk. elnök. Madari Lajos, gondnok.

— **Pályázat. (10)** Orbán János esőbi kántortanító Bözöd Ujfaluban kntanítónak megválasztatván, esőbi róm. kath. kntanító állomás üresedésbe jött, melyre pályázat nyittatik. — A kántortanítónak, ki harangozó és sekrestyés is, évi jövedelme 2 hold 968 □-öl szántó; 1119 □-öl kaszáló; 2 hold 716 □-öl legelő; 25—30 kal. buza, 25—30 kal. zab kepe; 2 öl fa; 15 veka szemes törökbuza; 4—6 frt. stola; magtárból 15 frt. — Pályázók okmányokkal felszerelt kérvényeiket június 10-ig küldjék, vagy személyesen adják át alulirotna Bördos, 1890. májás 4. Papp Gyula, s. k. isk. sz. elnök.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat. Felelős szerkesztő: PAL ISTVAN.
Szerkesztőtársak: Dr. CSERNI BÉLA, PÁL ANTAL, STRAUBERT ÖDON, ZLAMAL AGOST.

Nyomatott Papp és Ferdinándnál a püsp. lyc. nyomdában Gyulafehérvárrt.